

Bruselj, 6.12.2012
COM(2012) 757 final

2012/0352 (NLE)

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o spremembi Izvedbenega sklepa 2011/344/EU o finančni pomoči Unije Portugalski

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

Svet je na prošnjo Portugalske 17. maja 2011 odobril finančno pomoč Portugalski (Izvedbeni sklep Sveta 2011/344/EU) za podporo korenitemu gospodarskemu in reformnemu programu, katerega cilj je povrniti zaupanje, omogočiti ponovno trajnostno rast gospodarstva ter zagotoviti finančno stabilnost na Portugalskem, v euroobmočju in EU.

V skladu s členom 3(10) Sklepa 2011/344/EU je Komisija skupaj z MDS in v povezavi z ECB, izvedla šesti pregled napredka na področju izvajanja dogovorjenih ukrepov ter njihove učinkovitosti in ekonomskega in socialnega učinka.

Ob upoštevanju nedavnega gospodarskega, fiskalnega in finančnega razvoja ter ukrepov politike Komisija meni, da so za zagotovitev izpolnjevanja ciljev programa potrebne nekatere spremembe pogojev ekonomske politike, na katerih temelji pomoč, kot so pojasnjene v uvodnih izjavah predlaganih sprememb Izvedbenega sklepa Sveta.

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o spremembi Izvedbenega sklepa 2011/344/EU o finančni pomoči Unije Portugalski

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) št. 407/2010 z dne 11. maja 2010 o vzpostavitvi Evropskega mehanizma za finančno stabilizacijo¹, zlasti člena 3(2) Uredbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V skladu s členom 3(10) Izvedbenega sklepa Sveta 2011/344/EU je Komisija skupaj z Mednarodnim denarnim skladom (MDS) in v povezavi z Evropsko centralno banko (ECB) izvedla šesti pregled napredka organov na področju izvajanja dogovorjenih ukrepov ter učinkovitosti in ekonomskega in socialnega učinka dogovorjenih ukrepov.
- (2) Po predvidevanjih naj bi se začela gospodarska dejavnost po hudem 3-odstotnem padcu leta 2012 postopoma krepiti v drugi polovici leta 2013, ko bodo četrtnete stopnje rasti spet pozitivne. V prihodnosti naj bi se gospodarska rast kljub nekaterim oviram zaradi domače porabe še povečala že leta 2014. V zvezi z makroekonomskimi obeti prevladujejo negativna tveganja. Zlasti če bi se gospodarske razmere v nekaterih državah euroobmočja slabšale hitreje, kot se pričakuje, bi to posredno vplivalo tudi na Portugalsko.
- (3) Ciljni proračunski primanjkljaj za leto 2012 v višini 5 % BDP je kljub nekaterim tveganjem še vedno veljaven. Izvrševanje proračuna v zvezi z odhodki je še vedno pod nadzorom, čeprav se v zvezi s prihodki, zbranimi do konca oktobra, še vedno ne dosegajo že predhodno znižani cilji. Da bi se dosegel ciljni primanjkljaj, se izvajajo dodatni varčevalni ukrepi v višini približno 0,3 % BDP, vendar je njihov končni donos nekoliko negotov. Poleg tega statistični organi še vedno ocenjujejo, ali se lahko prodaja letaliških koncesij (ANA), ocenjena na 0,7 % BDP, obravnava kot ukrep za zmanjševanje primanjkljaja.
- (4) Zakon o državnem proračunu za leto 2013, ki je bil sprejet 27. novembra, zajema diskrecijske ukrepe v višini več kot 3 % BDP, da bi se leta 2013 dosegel ciljni primanjkljaj 4,5 % BDP. Proračun v zvezi z odhodki predvideva, da se bodo z zmanjšanjem obsega zaposlovanja ter znižanjem nadurnih postavk in drugih nadomestil znatno znižali stroški za plače v javnem sektorju. Prizadevanja za racionalizacijo zdravstvenega sektorja, podjetij v državni lasti in javno-zasebnih partnerstev se bodo okrepila, medtem ko se bodo socialni izdatki dodatno racionalizirali. Na prihodkovni strani je v proračunu predvidena celovita reforma davka na dohodek fizičnih oseb, v okviru katere se bo zmanjšalo število razredov, povprečna davčna stopnja pa se bo povečala v skladu z evropskimi standardi, pri

¹ UL L 118, 12.5.2010, str. 1.

čemer se bo ohranila progresivnost, davčne ugodnosti pa omejile. Poleg tega proračun uvaja 3,5-odstotni dodatek na del obdavčljivega dohodka, ki presega minimalno plačo, ter 2,5-odstotni solidarnostni dodatek na prihodek iz najvišjega davčnega razreda in 5-odstotni solidarnostni dodatek na prihodke, višje od 250 000 EUR. Večji prihodki iz davka na dobiček pravnih oseb se zagotavljajo tako, da se je omejil odbitek stroškov obresti, znižala mejna vrednost za uporabo najvišje stopnje pri dobičku in spremenila metodologija za posebno predplačilo, kar velja med drugim za družbe, ki so obdavčene v skupini. Proračun zajema tudi spremembe posredne obdavčitve, zlasti povišanje trošarin na tobak, alkohol in zemeljski plin, razširitev osnove za obdavčitev nepremičnin po popravku vrednosti nepremičnin ter uvedbo davka na finančne transakcije. Poleg tega se bodo povečali socialni prispevki, ker se bodo zaračunavali tudi za doplačila javnih uslužbencev in nadomestila za brezposelnost.

- (5) Ob upoštevanju ukrepov iz proračuna bodo povečanja prihodkov predstavljala 80 % fiskalne prilagoditve v letu 2013, preostalih 20 % pa se bo zagotovilo z zmanjšanjem stroškov (po obravnavanju učinka ponovne uvedbe 13. plače v javnem sektorju in enkratni dodatek k mesečni pokojnini (1.1), potem ko bo ustavno sodišče sprejelo odločitev). V zvezi s tveganji zaradi prilagoditve, ki temelji zlasti na prihodkih, pripravljajo organi ukrepe za nepredvidene dogodke v višini 0,5 % BDP, ki se bodo začeli izvajati v primeru uresničitve tveganj. Ukrepi bodo vključevali predvsem varčevanje pri odhodkih, zlasti dodatno znižanje stroškov za plače, in bodo podrobneje opredeljeni na začetku leta 2013 pred sedmim pregledom.
- (6) Postopek prilagoditve proračuna temelji na vrsti različnih strukturnih ukrepov za povečanje nadzora nad javnofinančnimi odhodki in izboljšuje pobiranje socialnih prispevkov. Predvideno je zlasti, da se bo proračun na podlagi celovite reforme proračunskega okvira uskladi z najboljšimi praksami na področju proračunskih postopkov in upravljanja. Kažejo se prvi učinki zaradi uvedbe sistema za nadzor obveznosti, vendar je treba njegovo izvajanje pozorno spremljati za zagotovitev, da so obveznosti usklajene s financiranjem. Reforme javne uprave, ki že prinašajo znatne prihranke, se bodo še naprej izvajale. Ključne reforme za prestrukturiranje upravljanja prihodkov so skoraj končane, pri čemer organi izboljšujejo spremljanje in zagotavljajo večjo skladnost prihodkov. Začela so se ponovna pogajanja o javno-zasebnih partnerstvih, pri čemer so za leto 2013 in naslednja leta predvideni znatni prihranki. Pričakuje se, da bodo podjetja v državni lasti v povprečju dosegla operativno ravnovesje do konca tega leta. Z reformami zdravstvenega sektorja, ki se večinoma izvajajo v skladu s cilji, se dosegajo znatni prihranki.
- (7) Začel se je obsežen pregled odhodkov za povečanje učinkovitosti in enotnosti storitev javne uprave ter zagotovitev prihrankov pri porabi v višini približno 4 milijard EUR ali 2,5 % BDP. Cilj izvajanja je zmanjšati presežke v zvezi z nalogami in subjekti v javnem sektorju ter sredstva prerazporediti na področja porabe, ki so ugodna za rast. Opredelitev, kvantifikacija in časovni okvir izvajanja ukrepov bi morali biti v celoti opredeljeni do februarja 2013. V programu za stabilnost za leto 2013 bodo na voljo dodatne informacije o srednjeročnem načrtu fiskalne konsolidacije.
- (8) Po sedanjih napovedih Komisije glede nominalne rasti BDP (−1,0 % v letu 2011, −2,3 % v letu 2012, 0,3 % v letu 2013 in 2 % v letu 2014) ter fiskalnih ciljih v višini 5 % BDP v letu 2013, 4,5 % v letu 2013 in 2,5 % v letu 2014 bo delež javnega dolga v BDP po pričakovanjih naslednji: 108,1 % leta 2011, 120 % leta 2012, 122,2 % leta 2013 in 122,3 % leta 2014. Delež javnega dolga v BDP naj bi se stabiliziral po letu 2012, po letu 2014 pa zmanjševal ob predpostavki nadaljnjega zmanjševanja primanjkljaja. Na dinamiko dolgov vpliva več izrednih operacij, vključno z znatnimi pridobitvami finančnih sredstev, predvsem za morebitne dokapitalizacije bank in financiranje podjetij v državni lasti, ter razlikami med

plačili obresti na podlagi nastanka poslovnih dogodkov in plačili obresti na osnovi denarnih tokov.

- (9) Povišanje osnovnih sredstev v višini 8,2 milijarde EUR je skoraj končano in bo sodelujočim bankam omogočilo, da bodo izpolnile svoje obveznosti glede regulativnih kapitalskih rezerv EBA ter do konca leta dosegle programski cilj 10-odstotnega deleža navadnega lastniškega temeljnega kapitala. Okvirni cilj glede razmerja med posojili in vlogami v višini 120 % do leta 2014 bodo verjetno izpolnile nekatere banke, katerih razmerje je že zdaj pod mejno vrednostjo. Krepijo se prizadevanja za bolj raznolike vire financiranja v podjetniškem sektorju. Končuje se priprava pravnih aktov o reševanju bank, vključno z načrti obnove, premostitvenimi bankami in reševalnim skladom.
- (10) Pri izvajanju strukturnih reform za večjo rast in konkurenčnost je bil dosežen nadaljnji napredek. Organi si ne prizadevajo le za okrepitev aktivnih politik trga dela, ampak si prizadevajo tudi za znižanje plačil odpravnin, da bi se spodbudila prožnost trga dela in ustvarjanje novih delovnih mest. Izvajanje akcijskih načrtov zvezi s srednješolskim in poklicnim izobraževanjem ter usposabljanjem na splošno poteka po načrtih.
- (11) Prenos direktive o storitvah, katere cilj je zmanjšati ovire pri dostopu ter spodbujati konkurenco in gospodarsko dejavnost z lažjim dostopom novih podjetij na trg v različnih gospodarskih ureditvah, se izvaja dovolj hitro. Postopki za podeljevanje licenc in druga upravna bremena se poenostavljajo v različnih gospodarskih sektorjih, na primer na področju okoljskega in prostorskega načrtovanja, kmetijstva in razvoja podeželja, industrije, turizma ali geologije. V pripravi je okvirni zakon, ki bo določal glavna načela za delovanje najpomembnejših nacionalnih regulativnih organov (NRA), vključno z zagotovitvijo njihove neodvisnosti in avtonomnosti na visoki ravni.
- (12) Reforme pravosodnega sistema se še vedno izvajajo v skladu z dogovorjenim načrtom. Pri zmanjševanju števila primerov v zaostanku in splošnejših reformah, kot sta geografska reorganizacija sodnih okrajev in reforma Zakona o pravnem postopku, je bil dosežen nadaljnji napredek.
- (13) Vsak ukrep, ki ga določa ta sklep, je ključen za ponovno vzpostavitev zdravega gospodarskega in finančnega stanja na Portugalskem ter za obnovo njenih zmogljivosti samofinanciranja na finančnih trgih –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Člen 3 Izvedbenega sklepa 2011/344/EU se spremeni:

- (1) odstavek 7 se nadomesti z naslednjim:

„7. Portugalska v skladu s specifikacijami v memorandumu o soglasju v letu 2013 sprejme naslednje ukrepe:

- (a) Javnofinančni primanjkljaj v letu 2013 ne bo presegel 4,5 % BDP. Proračun za leto 2013 vključuje stalne konsolidacijske ukrepe v višini vsaj 3 % BDP, namenjene zmanjšanju javnofinančnega primanjkljaja v roku iz odstavka 3. Portugalska vlada razišče načine za povečanje vloge zmanjševanja odhodkov v celotnem konsolidacijskem svežnju za leto 2013, da bi zagotovila fiskalno prilagoditev, ki je ugodna za srednjeročno rast in se nagiba proti odhodkom. Portugalska vlada zaradi tveganj v zvezi z izvrševanjem proračuna

do začetka leta 2013 pripravi ukrepe za nepredvidene dogodke v višini 0,5 % BDP, ki jih je treba začeti izvajati, če se uresničijo taka tveganja.

- (b) Proračun za leto 2013 vključuje ukrepe za zviševanje prihodkov, zlasti reformo davka na osebni dohodek s poenostavitvijo davčne strukture, razširitev osnove z odpravo nekaterih davčnih ugodnosti in povečanje povprečne davčne stopnje z ohranjanjem progresivnosti, širitev davčne osnove za prihodke podjetij, povečanje davčne stopnje za prihodke iz naložb, povečanje trošarin in spremembe sedanje obdavčitve nepremičnin.
- (c) Proračun za leto 2013 vključuje ukrepe za zmanjšanje odhodkov, zlasti racionalizacijo javne uprave, izobraževanja, zdravstva in socialnih ugodnosti, znižanje stroškov za plače v javnem sektorju z zmanjšanjem števila zaposlenih za nedoločen in določen čas ter znižanjem nadurnih postavk, poenostavitve javnih in zasebnih socialnih transferjev in subvencij, znižanje transferjev lokalnim in regionalnim organom ter nižje operativne in kapitalske izdatke s strani podjetij v državni lasti.
- (d) Portugalska nadaljuje z izvajanjem svojega privatizacijskega programa.
- (e) Portugalska pripravi skupne smernice za napovedi prihodkov na podnacionalni ravni.
- (f) Portugalska okrepi uporabo podpornih storitev v javni upravi.
- (g) Portugalska zmanjša število lokalnih izpostav resornih ministrstev (npr. ministrstev, pristojnih za davke, socialno varnost, sodstvo) tako, da jih združi v urade za javno upravo in med izvajanjem programa dodatno izboljša e-upravo.
- (h) Portugalska še naprej izvaja reorganizacijo in racionalizacijo bolnišničnega omrežja s specializacijo, združevanjem in racionalizacijo bolnišničnih storitev ter skupnim upravljanjem in vodenjem bolnišnic. Do konca leta 2013 dokonča izvajanje akcijskega načrta.
- (i) Portugalska s pomočjo mednarodno priznanih strokovnjakov in po sprejetju sprememb nove uredbe z zakonsko močjo o najemu v mestih 6/2006 in zakonskega odloka o poenostavitvi upravnega postopka ob prenovi izvede celovit pregled delovanja stanovanjskega trga.
- (j) Portugalska razvije sistem za evidentiranje zemljišč na državni ravni, s čimer omogoči enakomernejšo porazdelitev koristi in stroškov pri urbanističnem načrtovanju.
- (k) Portugalska dokončno usposobi upravno orodje za analizo, spremljanje in ocenjevanje rezultatov in učinkov politik za izobraževanje in usposabljanje ter ustanovi referenčne poklicne šole.
- (l) Portugalska dokončno sprejme izredne sektorske spremembe, ki so potrebne za celovito izvajanje direktive o storitvah.
- (m) Portugalska izvaja ciljno usmerjene ukrepe za postopno zmanjšanje primerov izvrševanja v zaostanku, da se odpravijo sodni zaostanki.
- (n) Portugalska sprejme okvirni zakon o osrednjih nacionalnih regulativnih organih, da zagotovi njihovo popolno neodvisnost, finančno, upravno in vodstveno avtonomijo.
- (o) Portugalska izboljša poslovno okolje tako, da zaključi nujne reforme za zmanjšanje upravnih bremen [enotne kontaktne točke, ki jih določa direktiva o storitvah in projekti brez predhodnega dovoljenja], in z izvajanjem nadaljnje poenostavitve obstoječih

postopkov za podeljevanje licenc, predpisi in drugimi upravnimi bremenami v gospodarstvu, ki močno ovirajo razvoj gospodarskih dejavnosti.

- (p) Portugalska dokonča reformo zakonodaje na področju pristaniškega dela in sistema upravljanja pristanišč, vključno s preoblikovanjem koncesij za vodenje pristanišč.
- (q) Portugalska izvaja ukrepe za izboljšanje delovanja prometnega sistema.
- (r) Portugalska izvaja ukrepe za odpravo tarifnega dolga na področju energetike in tretji energetski sveženj EU v celoti prenese v nacionalno zakonodajo.

* UL L 376, 27.12.2006, str. 36.

** UL L 255, 30.9.2005, str. 1.

*** UL L 48, 23.2.2011, str. 1.“

- (2) odstavek 9 se nadomesti z naslednjim:

„9. Za ponovno vzpostavitev zaupanja v finančni sektor Portugalska primerno dokapitalizira svoj bančni sektor in ustrezno zmanjša njegovo zadolženost. Portugalska v zvezi s tem izvaja strategijo za portugalski bančni sektor, o kateri se je dogovorila s Komisijo, ECB in MDS, da bi ohranila finančno stabilnost. Portugalska zlasti:

- (a) svetuje bankam, naj trajnostno okrepijo svoje varovalne mehanizme;
- (b) zagotovi uravnoteženo in ustrezno zmanjšanje zadolženosti bančnega sektorja, ki je še naprej bistveno za trajno odpravo neravnovesij pri financiranju. Cilj načrtov bank za financiranje je zmanjšanje razmerja med posojili in vlogami na okvirno vrednost približno 120 % v letu 2014 ter zmanjšanje odvisnosti od financiranja iz eurosistema v srednjeročnem obdobju. Ti načrti financiranja se pregledajo vsako četrletje;
- (c) spodbuja diverzifikacijo alternativnih možnosti financiranja v podjetniškem sektorju, zlasti za mala in srednje velika podjetja, s sklopom ukrepov za izboljšanje dostopa teh podjetij do kapitalskih trgov in zavarovanje izvoznih kreditov;
- (d) nadaljuje s poenostavitvijo racionalizacijo delovanja skupine CGD, ki je v državni lasti;
- (e) optimizira postopek za izterjavo sredstev, prenesenih iz BPN na tri pravne subjekte s posebnim namenom v državni lasti, prek prenosa upravljanja sredstev na strokovno tretjo osebo, katere naloga bo postopna izterjava sredstev. Portugalska vlada izbere osebo, ki bo upravljala kredite v konkurenčnem postopku zbiranja ponudb in v mandat vključi primerne spodbude za čim boljše izterjavo ter čim manjše stroške delovanja. Portugalska vlada zagotovi pravočasno prodajo hčerinskih družb in sredstev v drugih dveh pravnih subjektih s posebnim namenom v državni lasti;
- (f) na podlagi sklopa predhodnih predlogov za spodbuditev diverzifikacije predstavljenih alternativnih možnosti financiranja v podjetniškem sektorju razvije in izvaja možnosti, ki podjetniškemu sektorju zagotavljajo alternativne možnosti financiranja, ki ne zajemajo tradicionalnega bančnega kredita. Portugalska vlada oceni učinkovitost shem za državno zavarovanje izvoznih kreditov, da bi lahko sprejela ustrezne ukrepe za spodbujanje izvoza, združljive s predpisi Unije;

- (g) zagotovi začetno in redno financiranje za reševalni sklad v dveh korakih – prvič, z odobritvijo zakonskega odloka o prispevkih bank v reševalni sklad, in drugič, z odobritvijo obvestila o nadzoru rednih posebnih prispevkov bank; sprejme obvestila o nadzoru načrtov obnove. Pri izvajanju načrtov za obnovo in reševanje bank imajo prednost banke, ki imajo sistemski pomen;
- (h) vzpostavi okvir za finančne institucije, da sodelujejo pri izvensodnem prestrukturiranju dolga za gospodinjstva, zagotovi lažjo uporabo pri prestrukturiranju dolgov podjetij in izvede akcijski načrt za izboljšanje seznanjenosti javnosti z orodji za prestrukturiranje;
- (i) predloži Parlamentu spremembe pravnega okvira, ki ureja dostop do javnega kapitala, da se državi pod strogimi pogoji in v skladu s pravili za državno pomoč omogoči nadzorovanje institucije in izvajanje obveznih dokapitalizacij.“

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Portugalsko.

Člen 3

Ta sklep se objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju,

*Za Svet
Predsednik*